

Уколико Исланд на референдуму крајем месеца буде гласао за поновно покретање преговора о чланству са ЕУ, та земља и Црна Гора могле би истовремено да постану чланице Уније и Брисел је, кажу европски званичници и дипломате, отворен за идеју уласка две земље у ЕУ "у пакету".

Еврокомесарка за проширење Марта Кос рекла је за бриселски портал Политико да је Исланд "посебан случај" јер је чланица Европског економског простора и Шенгена предвиђајући да би преговори могли да трају само "годину до две" ако се 29. августа гласа за поновно покретање преговора.

"Исланд би брзо сустигао Црну Гору"

Високи званичник Европске комисије укључен у проширење потврдио је уз услов анонимности да би Исланд брзо сустигао Црну Гору која је затворила више од половине

од 33 преговарачка поглавља и жели да уђе у ЕУ 2028.

Други Комисијин званичник рекао је да постоји велика могућност за пакет Црна Гора-Исланд, где би чланице ратификовале улазак у чланство обе земље. Како је додао, Исланд је богата земље и био би нето давалац у буџет ЕУ и тако заправо платио чланство Црне Горе која би била међу најсиромашнијим чланицама блока.

Бриселски портал подсећа на заједничко придруживање ЕУ Шпаније и Португала 1986. и Бугарске и Румуније 2007, при чему су чланице тада ратификовале један уговор о приступању. У складу са једним уговором ЕУ се придружило и десет земаља 2004. Црногорска министарска европских послова Маида Горчевић рекла је за Политико да би Подгорица радо повезала њену кандидатуру са Рејкјавиком док је министарка спољних послова Исланда Торгердур Катрин Гунардотир рекла да је заједничко приступање "апсолутно" могуће.

Један дипломата рекао је да је **заједнчки улазак у чланство "најбољи сценарио" а други је рекао да би обеједињавање могло да помогне придобијању Француске која би следеће године могла да добије председника са крајње деснице, противника проширења ЕУ.** "Пакет Црна Гора-Исланд ојачао би обе кандидатуре", рекао је тај дипломата за Политико.

Истовремено је Кос рекла да је ЕУ спремна да буде "креативна" да уведе Исланд у ЕУ и избегне нови прекид преговора.

"Неке од исландских посебности, нарочито у рибарству и пољопривреди, толико су јединствене да се морају узети у обзир", рекла је она додајући да је уверена да ће ЕУ наћи креативна решења која поштују обе стране.

Исланђани подељени око поновног отварања преговора

Исланд данас у много бољој позицији него 2009.

Последња истраживања показују да су Исланђани подељени око поновног отварања преговора са ЕУ које је Рејкјавик замрзао 2013. делом због спора са Бриселом око права риболова. Када се преговори закључе, ако их буде, Исланд ће морати да одржи још један референдум о чланству у ЕУ.

Гунарсдотир, која припада про-ЕУ партији, рекла је за Политико да је Исланд данас у много бољој позицији него 2009. да испреговара споразум који штити рибарство, пољопривреду и природне ресурсе.

Такође је одбацила критике оних који плаше Исланђане чланством у ЕУ и рекла да верује да грађани неће пропустити велику прилику која им се пружа.

Међу противницима чланства у ЕУ је и бивши председник Олафур Рагнар Гримсон који сматра да би се влада Исланда изгубила у бирократској "џунгли" Уније ако јој се придружи. Гримсон, који је био председник рекордних 20 година (1996-2016), рекао је да би Исланд са око 400.000 становника заменио Малту са 590.000 и постао најмања чланица ЕУ и да би се у преговорима са Бриселом јавио проблем мањка радне снаге.

Према његовим речима, са само 600-700 званичника у кључним министарствима било би готово немогуће да се глас Исланда у ЕУ чује. "Огроман број, десетине хиљада бирократа у Бриселу... армија лобиста... то би била бирократска џунгла", рекао је Гримсон.

Шефица највеће опозиционе странке Исланда Гудрун Харфстеинсдотир слаже се да би нови преговори са ЕУ "потрошили" највећи део већ оскудне државне службе Исланда.

(Бета, Н1)